

OBSAH

Předmluva	9
1 VEŘEJNÉ FINANCE – ZÁKLADNÍ POJMY, FUNKCE, VAZBY NA VEŘEJNÝ SEKTOR	11
1.1 Vymezení pojmu „veřejné finance“. Fiskální funkce	11
1.2 Veřejné finance jako vědní disciplína	20
1.3 Veřejné finance, veřejný a soukromý sektor	22
1.4 Rozvoj fiskální teorie	28
2 VEŘEJNÉ FINANCE V PARADIGMATU VEŘEJNÉ VOLBY	33
2.1 Podstata veřejné volby a její aktéři	33
2.2 Role byrokracie ve veřejné volbě	38
2.3 Zájmové skupiny ve veřejné volbě	41
2.4 Hlasovací pravidla ve veřejné volbě	42
3 VEŘEJNÉ STATKY	58
3.1 Charakteristika veřejných statků	58
3.2 Typologie veřejných statků	65
3.3 Efektivní zabezpečení veřejných statků	70
4 VEŘEJNÉ VÝDAJE, PROJEKTY A PROGRAMY	83
4.1 Veřejné výdaje – charakteristika, druhy a členění	83
4.2 Institucionální versus programové financování	96
4.3 Metody hodnocení výdajových programů	100
4.4 Veřejné zakázky	107
5 VEŘEJNÉ PŘÍJMY – CHARAKTERISTIKA, DRUHY A ČLENĚNÍ	118
5.1 Daně – vymezení pojmu a třídění	119
5.2 Přímé daně v českém daňovém mixu	124
5.3 Nepřímé daně	128
5.4 Ostatní daňové příjmy	130
5.5 Poplatky	133
5.6 Úvěrové příjmy	134

6	ÚVOD DO DAŇOVÉ TEORIE	138
6.1	Daňové principy	138
6.2	Spravedlnost daní	139
6.3	Efektivnost daní	141
6.3.1	Nadměrné daňové břemeno	141
6.3.2	Administrativní náklady zdanění	147
6.4	Vztah mezi efektivností a spravedlností daní	148
6.5	Daňový přesun a dopad	149
6.6	Měření daňové redistribuce	152
7	SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	155
7.1	Důvody pro rozvoj sociálního zabezpečení	156
7.2	Nástroje sociálního zabezpečení	158
7.3	Problémy sociálního zabezpečení	161
7.4	Státní populace jako rizikový faktor růstu výdajů na sociální zabezpečení	169
8	ROZPOČTOVÁ SOUSTAVA A ROZPOČTOVÝ PROCES	178
8.1	Charakteristika rozpočtové soustavy	178
8.2	Státní rozpočet	184
8.3	Podstata a průběh rozpočtového procesu	188
8.4	Metody rozpočtování	193
8.5	Kontrola a audit v České republice	194
9	PROSTOROVÉ ASPEKTY VEŘEJNÝCH FINANCÍ	199
9.1	Prostorové aspekty veřejných financí	199
9.2	Fiskální decentralizace	202
9.2.1	Teoretická východiska fiskální decentralizace	203
9.2.2	Prostorový aspekt fiskální decentralizace	215
9.2.3	Regulační a výdajové nástroje fiskální decentralizace	219
9.2.4	Příjmové nástroje fiskální decentralizace	221
9.2.5	Kontrolní demokratický mechanismus fiskální decentralizace	230
9.3	Místní finance	232
9.3.1	Místní rozpočty	233
10	ROZPOČTOVÁ A FISKÁLNÍ POLITIKA – VYBRANÉ PROBLÉMY	238
10.1	Rozpočtová politika	238
10.2	Fiskální politika	244
10.2.1	Změna vládních výdajů	245
10.2.2	Změna daní	248

10.2.3	Vestavěné stabilizátory	249
10.2.4	Expanzivní a restriktivní fiskální politika	250
10.3	Státní pokladna	255
11	FISKÁLNÍ NEROVNOVÁHA-PROBLÉMY A DOPADY	257
11.1	Krátkodobá fiskální nerovnováha-rozpočtový deficit	257
11.2	Dlouhodobá fiskální nerovnováha-veřejný dluh	268
11.3	Problémy fiskální nerovnováhy	278
12	OBCENÉ TRENDY A SOUČASNÉ PROBLÉMY VEŘEJNÝCH FINANČÍ	282
12.1	Obecné trendy a současné problémy veřejných financí	282
12.1.1	Trendy a problémy v oblasti rozpočtové a fiskální politiky	282
12.1.1.1	Tlhuť k rozpočtovým deficitům	282
12.1.1.2	Strukturální reformy v oblasti veřejných financí	283
12.1.1.3	Zlepšování skladby veřejných výdajů a stát blahobytu	284
12.1.2	Obecné trendy a současné problémy zdanění	287
12.1.2.1	Daňová kvóta a daňový mix v zemích Evropské unie	288
12.1.2.2	Daňová mobilita a konkurence	290
12.1.2.3	Daňová politika Evropské unie a harmonizace daní	291
12.2	Veřejné finance EU	295
12.2.1	Maastrichtská kritéria	296
12.2.2	Rozpočtová konvergence: veřejný deficit a veřejný dluh	298
12.2.3	Pakt stability a růstu	305
12.3	Rozpočet evropské unie	308
12.3.1	Historie rozpočtu, vývoj evropské integrace a rozpočtu	309
12.3.2	Rozpočtové principy	317
12.3.3	Rozpočtový proces	319
12.3.4	Příjmy a výdaje rozpočtu EU	319
12.3.5	Finanční perspektiva, politika finančního cílování	325
13	REFORMA VEŘEJNÝCH FINANČÍ V ČR	329
13.1	Vymezení pojmu reforma veřejných financí	329
13.2	Reforma veřejných financí na výdajové straně veřejných rozpočtů	330
13.2.1	Nabídkový a poptávkový způsob tvorby výdajové strany rozpočtu	331
13.2.2	Transformace „nárokového“ (institucionálního) rozpočtování veřejných výdajů na „ekonomicko-záslužný“ systém rozpočtování veřejných výdajů	334
13.2.3	Zavádění cílově orientovaného rozpočtování veřejných výdajů	335
13.2.4	Přeměna „brutto“ rozpočtování v „netto“ rozpočtování	337
13.2.5	Spotřební versus produkční způsob nakládání s veřejnými výdaji	338

13.2.6	Reforma ve způsobu monitorování veřejných výdajů	339
13.2.7	Reforma v oblasti účtování veřejných výdajů resp. veřejných nákladů	342
13.3	Daňové reformy	343
13.3.1	Daňová reforma v devadesátých letech	343
13.3.2	Druhá polovina devadesátých let	344
13.3.3	Vývoj po roce 2000	345

ZÁVĚR	349
-----------------	-----

LITERATURA	350
----------------------	-----

12.1	Trendy a problémy v oblasti rozpočtové a fiskální politiky	156
12.1.1	Třinůlka k rozpočtovým dělostřelcům	158
12.1.2	Situční analýzy veřejných financí v oblasti rozpočtové politiky	161
12.1.3	Číslo 12.1.3: Rozpočtová politika veřejných výdajů a stát	169
12.1.3	Opecné trendy a současná problémy zdanění	187
12.1.3.1	Daňová kvóta a daňový tlak v zemích Evropy	178
12.1.3.2	Daňová modela a konkurence	178
12.1.3.3	Daňová politika Evropské unie a harmonizace daňí	184
12.2	Veřejné finance EU	187
12.2.1	Maschiková kniha	191
12.2.2	Rozpočtová konvergence: veřejný deficit a veřejný dluh	191
12.2.3	Pakt stability a růstu	305
12.3	Rozpočet evropské unie	308
12.3.1	Historie rozpočtu: vývoj evropské integrace a rozpočtu	308
12.3.2	Rozpočtová politika	317
12.3.3	Rozpočtový proces	302
12.3.4	Příjmy a výdaje rozpočtu EU	312
12.3.5	Finanční perspektiva: politika finančního členění	325
12.4	REFORMA VEŘEJNÝCH FINANCÍ V ČR	222
12.4.1	Významní pojmu reformy veřejných financí	222
12.4.2	Reforma veřejných financí na výstřední straně veřejných rozpočtů	330
12.4.3	Nákladový a příjmový způsob tvorby výdajové strany rozpočtů	331
12.4.4	Transformace rozpočtových nástrojů: rozpočtová politika	332
12.4.5	Výdaje na ekonomicko-sociální systém rozpočtových veřejných výdajů	332
12.4.6	Zavádění cílové orientovanosti rozpočtování veřejných výdajů	335
12.4.7	Přeměna „brutto“ rozpočtování v „netto“ rozpočtování	337
12.4.8	Spotřební verze produkční způsobu nákladů a veřejných výdajů	338